

جگهره‌کیشان نا فه‌رمانی شه‌ریعه‌تو سه‌رکیشی ته‌ندروستی

نا / م. محمد ملا محمود
تاوگۆزی *

۵/۳۱ وۆزی جیهانی دژی جگهره کیشانه، وه‌ممو سالیکن له‌م پۆژه‌دا جیهان سه‌ره‌قانی هه‌لسه‌سه‌ی که‌مه‌کردسه‌وه وینه‌برکردنی ته‌م دیارده نامۆیمن، بۆ ته‌م مه‌به‌سته‌ش راگه‌یاندنه‌کان به‌هه‌ممو جۆره‌کانی بیستراو و بینراو نووسراوه‌وه، مامۆستایانی نایینی و بزیشکان و پسپۆزان و تاییه‌مه‌ندانی ته‌م بواره له‌گشت سوچیکی ته‌م گه‌ردوونه‌دا له‌مه‌هولی بێ ووچان، ئیهمی میله‌ته‌ی گه‌ردیش وه‌که‌مه‌ر گه‌لێکی ته‌ری سه‌ر ته‌م گه‌ردونه‌ی زووه‌یوه‌وه هه‌مان دیاره‌ی بووینه‌ته‌وه، گه‌ره‌کیشان بووته‌ دیارده‌یه‌کی به‌رحاری کۆمه‌لگه‌که‌مان و دووچاره‌ی هه‌مان گرفت بووینه‌ته‌وه.

سه‌ره‌ه‌ندان و بلا‌بوونه‌وه‌ی جگهره
سه‌ره‌تای سه‌ره‌ه‌ندان و دۆزینه‌وه‌ی ته‌م ماده‌ کوشنده‌ی ژه‌ه‌راهیه‌ ده‌گه‌رێته‌وه بۆ سالی (۱۴۹۲ز)، که‌ (کولومبس) کیشوهری ته‌مه‌ریکای زیاتر بیه‌ت ته‌مه‌ره‌مانه‌ی هه‌ن جگهره ده‌کێش، پاشان له‌ لیکۆلێنه‌وه له‌پاشامه‌رکانی کیشوهری ته‌مه‌ریکا ته‌مه‌ ده‌رکه‌وت که‌ له‌ (۶۰۰) ساڵ پ.ز ته‌م دیارده‌یه‌ هه‌مبووه‌ له‌ سالی (۱۵۱۹ز) دا (ته‌فیدو) گه‌لای ته‌وتنی گه‌یاند (نه‌روپیاو، له‌سالی (۱۵۵۹) شدا گه‌یه‌شته‌ (فه‌رنسا)و، دوواتر له‌سه‌ده‌ی ده‌یه‌ی کۆچیدا هاته‌ نێو و لاتنه‌ نیسلامییه‌که‌مانه‌وه، سه‌ره‌تاش له‌ دوواتر له‌دوورگه‌ی عه‌ره‌بییدا، تاوه‌کو به‌تێپه‌سه‌رپوونی کات هه‌ممو جیهانی نیسلامی و سه‌ر زه‌ی گه‌رتوه‌.

جگهره‌کیشان سه‌ره‌تای به‌ه‌لای هه‌ندیه سه‌وره‌کانوه‌ له‌پاشامه‌شوری سه‌مه‌ریکا وه‌که‌ دووئێکی نایینی سه‌ه‌یه‌ده‌کرا، و به‌یرو باوه‌ریان وایه‌وه‌ شه‌رو زیانیان لێ دوور ده‌خاتوه‌، له‌کاتی خۆشی و ناهه‌نگ، وه‌ هه‌روه‌ها له‌کاتی ناخۆشی و غه‌م و په‌ژاره‌دا په‌نایان بۆ ده‌بهرد. توتنیان به‌سه‌ره‌وه‌ی کیشوهری پیرۆز دادانه‌ به‌هۆکاری شیفای چاره‌سه‌ریان ده‌زانانی، وه‌ ده‌یانوت هۆکاری تێکه‌سه‌ بۆ ناشرکردنی ده‌هه‌رێنه‌کانی ده‌روون. ته‌وه‌ی لێره‌دا ته‌مه‌نه‌وه‌ی به‌کوهری و خیرایی لێی سه‌دوین شوینه‌واره‌ نێگه‌تیفه‌کانی ته‌م دیارده‌یه‌یه‌، که‌ له‌پووری نایینی و نه‌ابووری و ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تی‌وه‌ زیانیکی ئیجگار مه‌زن به‌سه‌ره‌وه‌ی زیان و گه‌زاردنی مرۆقه‌ ده‌گه‌یه‌نێت، و ژینگه‌ سه‌روستی جوان و خاوتنی زه‌ی لیخن ده‌کات و ده‌شپووتی، تێمه‌ش وه‌که‌ موسلمان و مه‌راته‌به‌ری سه‌ره‌کی ته‌م گه‌ردونه‌ له‌سه‌ره‌مانه‌ به‌ته‌نگ خه‌می زیان و گه‌زاردنه‌وه‌ یه‌ن و له‌خه‌می ئیستار داهاتوو‌ماندا بێن، چونکه‌ به‌هه‌رسایه‌تیکی نایینی و مرۆیی له‌ته‌سه‌رتۆی هه‌ر یه‌کێماندا نایه‌وه‌، به‌هه‌ممو‌مانه‌وه‌ ده‌بێت له‌مه‌هولی بێ ووچان و چاره‌سه‌ری ته‌واو‌دایین بۆ سه‌رحه‌م دیارده‌وه‌ گرفته‌کان.

ئه‌وه‌ ده‌قانه‌ی ناماژه‌ به‌ هه‌رامیته‌ی جگهره‌کیشان ده‌ده‌ن:

سه‌ره‌تاو به‌ر له‌ هه‌ره‌شتێک ده‌بێت ته‌وه‌ بزاینی که‌ جگهره‌کیشان ناهه‌رمانی‌کردنی خاویه‌وه‌، سه‌نوو به‌زانده‌نی به‌پاره‌کسانی شه‌ریعه‌ته‌. بۆ ده‌رخه‌ستی ته‌م راستیه‌وه‌ کۆزکی مه‌به‌سته‌که‌شان ده‌چینه‌ خه‌مه‌ته‌ چهنده‌ ده‌قیکی شه‌ریعه‌ی و، پاشان فه‌تواو فیه‌قی زانایان.

به‌ریژ ده‌کتۆر (مصطفی زه‌لمی) له‌سه‌ر هه‌رامیته‌ی جگهره‌کیشان (ده‌) به‌لگه‌ی قورئانی ده‌قیته‌وه‌، که‌ به‌ ده‌لالته‌ی قه‌ته‌می جگهره‌کیشان هه‌رام‌ده‌کات، به‌م شه‌یویه‌ی خواره‌وه‌:

۱- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ولاتلقوا بأیدیکم إلی التهلکة)) البقرة/ ۱۹۵، مرۆقه‌ به‌جگهره‌کیشان به‌ویستی خۆی، خۆی ده‌خاته‌ نێو مه‌ترسی تیاچوونه‌وه‌.

۲- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((یستلونک عن الخمر والمیسر قل فیها اثم کبیر ومنافع للناس وإثمها اکبر من نفعها)) البقرة/ ۲۱۹، هه‌ر شه‌تیکی زیانی له‌قازانجی زیاتر بیه‌ت ته‌مه‌ره‌مانه‌ی، ته‌م یاسایه‌ش جگهره‌ ده‌گه‌رێته‌وه‌، و جگهره‌کیشان تاواینکی گه‌ره‌یه‌.

۳- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ولاتتؤنوا السفهاء أموالکم الی جعل الله فیما کبیرا لکم)) النساء: ۵، جگهره‌کیشان کارێکی ژیرانه‌ نییه‌، چونکه‌ ماڵ به‌ فێرۆدانه‌.

۴- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ولاتقتلوا أنفسکم إن الله کان بکم رحیما)) النساء/ ۲۹، جگهره‌کیشان خۆ کوشتیکی هه‌تواش و ته‌دریجیه‌.

۵- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ولاتعتدوا إن الله لا یحب المعتدین)). المائدة/ ۸۷، جگهره‌کیشان ده‌سه‌تریزۆی ده‌کاته‌ سه‌ر ته‌ندروستی خۆی و خه‌رجی ماڵ و مندالی.

۶- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ولاتسرفوا إنه لا یحب المسرفین)) الأنعام/ ۱۴۱، جگهره‌کیشان زینه‌دۆزی و مه‌ال به‌فێرۆدانه‌.

۷- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ولاتتبعوا خطوات الشیطان إنه لکم عسور مبین)). الأنعام/ ۱۴۲، گه‌رتنه‌به‌ری رێگای زیانه‌خه‌ش هه‌نگاوانه‌ به‌شوین شه‌یتاندا.

۸- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((ویحل لهم الطیبات ومحرم علیهم الخبائث)). الأعراف/ ۱۵۷، جگهره‌کیشان کارێکی ناباش و ناپاک و بێزاروه‌.

۹- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((وأت ذال القربی حقه‌ والمسکین وابن السبیل ولاتبذر تبریرا)) الإسراء/ ۲۶، جگهره‌کیشان وه‌کو به‌جینه‌هه‌تانی په‌یوه‌ندی خه‌مایه‌تی و ته‌دانی مه‌افی هه‌ژاران و رێبواران وایه‌وه‌ زینه‌دۆزییێکردنه‌.

۱۰- خۆی گه‌وره‌ ده‌فه‌رمووت: ((إن المبذین كانوا إخوانا الشیاطین وکان الشیطان لربه‌ کفورا)) الإسراء/ ۲۷، جگهره‌کیشان زینه‌دۆزیییکاره‌، زینه‌دۆزیییکاریش براهی شه‌یتانه‌، شه‌یتانی‌ش براهی به‌خودا نییه‌، بۆ سه‌رحه‌م دیارده‌وه‌ گرفته‌کان.

که‌واته‌ جگهره‌کیشان براهی به‌خودا نییه‌. ته‌مانه‌ کورته‌ی ته‌وه‌ ده‌قه‌ شه‌ریعه‌نه‌ یون که‌ ده‌کتۆر (مصطفی زه‌لمی) و چهن‌دین زانای هه‌وشیوه‌ پشتیان بێ به‌سته‌وه‌ بۆ هه‌رامیته‌ی جگهره‌کیشان.

وه‌ به‌هه‌مان شه‌یوه‌ (محمد جمیل زینو) (پازده) ده‌قی شه‌ریعه‌ی (له‌ قورئان و فه‌رموده) بۆ هه‌مان مه‌به‌ست باسه‌کردوه‌، لێره‌دا باسه‌کردنیان باسه‌که‌مان درێزتر ده‌کاته‌وه‌، بۆیه‌ به‌باسه‌کردنی ته‌وه‌ ده‌قانه‌ی سه‌روه‌ ئیکتیفا ده‌کهن.

بۆچوونی زانایان سه‌بارته‌ به‌ جگهره‌کیشان و مامه‌له‌ پێوه‌کردنی:

بۆ به‌رحاوری زیاتر بێشان باشه‌ به‌کوهری فه‌تواو هه‌لوتیستی چهنده‌ زانایه‌کی ته‌ری دواتر نێو جیهانی نیسلامی و قه‌لبووی فیه‌قه‌و شه‌ریعه‌ت به‌جینه‌ به‌پیش چاره‌، بۆ ته‌وه‌ی زیاتر له‌وردی و راستی فه‌تواکه‌ ده‌لیابن:

۱- شه‌یخی پێشوتتری ته‌زه‌هر (جاده‌لق علی جاده‌لق) ده‌فه‌رمووت: به‌هیچ جۆرێک دروست نییه‌ بۆ موسلمان جگهره‌ بکێش، ته‌وه‌ کوه‌ سه‌رو سامانی خۆی و موسلمانانی ته‌ری به‌پارێژ، وه‌ توشی ته‌وه‌ زیانانه‌ نه‌بێت که‌ پزیشک ساغی کردنه‌ته‌وه‌ که‌ به‌هۆی جگهره‌وه‌ توشی مرۆقه‌ ده‌بن، وه‌ بۆ ته‌وه‌ی شه‌رازه‌ی خه‌زان و کۆمه‌له‌ به‌په‌چرێ، سامان له‌شه‌تیکیدا خه‌رج بکێت که‌ سه‌ودی جه‌سته‌ی هه‌به‌ی، ژانیکی ناسوده‌ به‌ده‌یه‌نێتی.

۲- زانای پابه‌ری کورد ده‌کتۆر (محمد سعید رمضان البوطی) ده‌فه‌رمووت: شه‌ریعه‌ دان ده‌بێت به‌وه‌ی هه‌رامه‌ به‌کاره‌یتانی و واجیه‌ خۆمانی لێ به‌دوور بگرین، وه‌ هه‌ر شه‌تیکیش به‌کاره‌یتانی هه‌رام بیه‌ت ته‌وه‌ا کهرین و فرۆشتیسه‌ی هه‌رامه‌، قاعیده‌ی شه‌ریعه‌ی ته‌مه‌ش فه‌رموده‌ی پێغه‌مبه‌رمه‌ (ج.ع) که‌ ده‌فه‌رمووت: ((لا ضرر ولا ضار)).

۳- ده‌کتۆر (عبدالجلیل الشلبی) ته‌ندامی کۆزۆ لیکۆلێنه‌وه‌ نیسلامییه‌که‌مان، ده‌فه‌رمووت: پاشان ته‌وه‌ی چهن‌دین خه‌لکانی ته‌ری بکه‌ن، ته‌مه‌ له‌کاتێکدا به‌ته‌وه‌ خواردانه‌ هیچ رێگرێه‌کیان لێنه‌کراوه‌ خواردنیکی سه‌روستی و هه‌لان، ته‌می که‌واته‌ حه‌سکی ته‌وه‌ خواردنه‌ چی بیه‌ت که‌ ناهه‌ری و ناسروستی بیه‌ت وه‌که‌ جگهره‌؟! بێگومان ته‌وه‌ ده‌بێت زیاتر خۆمانی لێ به‌پارێژین، و زیاتر خۆمان له‌ کۆزو شوینه‌ کوشته‌کان به‌دوور بگرین، بۆ ته‌وه‌ی خه‌لکانی ته‌ری بپارێژێته‌وه‌ نه‌که‌ین.

۴- ده‌کتۆر (حامد جامع) ته‌مه‌نداری پێشوری زانکۆی ته‌زه‌هر ته‌فه‌رمووت: ته‌وه‌ به‌پاره‌ شه‌ریعه‌ی که‌ دل پێی نارام بیه‌ت ته‌وه‌یه‌ که‌ جگهره‌کیشان هه‌رامه‌، ده‌که‌لێ ته‌وتن به‌هه‌ممو جۆره‌کانیه‌وه‌ له‌وه‌ شته‌ پێسانه‌ن که‌ پێشان ده‌دووتیت (خبائث).

۵- فه‌ه‌تواو لێزته‌ی هه‌میشه‌یی لیکۆلێنه‌وه‌وه‌ فه‌تواو سه‌وده‌ی، به‌سه‌ره‌زایه‌تی شه‌یخ (عبدالعزیز بن باز) و ته‌ندامیستی چهنده‌ زانایه‌کی ته‌ری، ده‌فه‌رموون: ولات توشی چهن‌دین قه‌یران ده‌کات، و ژینگه‌ جگهره‌کیشان هه‌رامه‌وه‌، رواندن و چاندنی ته‌وتنیش که‌ جگهره‌ی لێ دروستده‌کری

هه‌رامه‌وه‌، مامه‌له‌ پێوه‌کردنیسه‌ی هه‌ر هه‌رامه‌، له‌به‌ر ته‌وه‌ زیانانه‌ی که‌ هه‌یه‌تی. ۶- ده‌کتۆر (أحمد عمر هاشم) مامۆستاو سه‌ره‌زکی به‌شی (فه‌رموده) له‌زانکۆی ته‌زه‌هر، ده‌فه‌رمووت: کاتی بۆمان روون به‌وره‌ که‌ جگهره‌وه‌ ده‌که‌لێ ته‌وتن ته‌م هه‌مموه‌ زیانه‌ی هه‌یه‌ بۆ زیانی مرۆقه‌، دیاره‌ گومانێ تیدا نییه‌ که‌ یاساغ و هه‌رامه‌. ۷- ده‌کتۆر (الحسینی هاشم) به‌ریکاری پێشوری زانکۆی ته‌زه‌هر، ده‌فه‌رمووت: بێگومان جگهره‌کیشان هه‌رامه‌، نه‌هه‌رکی پێرۆزی سه‌ره‌شانی موسلمانانه‌ که‌ به‌ گۆ ته‌م په‌فتاره‌ زیان به‌خه‌شه‌ مالمۆزانکه‌ره‌دا بچهنه‌وه‌. ته‌مانه‌وه‌ گه‌لێک فه‌تواو ته‌ری هه‌وشیوه‌ی وه‌که‌ هه‌ریه‌که‌ له‌زانایان: شه‌یخ (عبدالله المده‌)، سه‌ره‌زکی لێزته‌ی فه‌تواو ته‌زه‌هر، شه‌یخ (عظیقه‌ صقر)، ته‌ندامی لێزته‌ی فه‌تواو کۆزۆ زانباری ته‌زه‌هر، شه‌یخ (مصطفی حیدری الطیر)، ته‌ندامی کۆزۆ لیکۆلێنه‌وه‌ نیسلامییه‌که‌مان، وه‌ هه‌روه‌و شه‌یخ (عبدالدین الحسینی الدمشقی)، شه‌یخ (أحمد الکرده‌ی)، شه‌یخ (أسعد عجبی)، شه‌یخ (مصطفی الحاملی)، شه‌یخ (محمد بن إبراهیم)، شه‌یخ (عبدالرحمن بن ناصر السعده‌ی)، شه‌یخ (أبوکر الجزائری)، شه‌یخ (عبدالله بن علی الفضله‌)، شه‌یخ (عبدالرزاق العغیقه‌ی)، که‌ هه‌ممو ته‌مه‌نه‌مان زانای هه‌وچه‌خن.

وه‌ گه‌لێک له‌ زانایانی چینی پێشویش له‌ میژه‌ هه‌مان فه‌تواو داوه‌، وه‌که‌: (ابن العابدین) له‌ریزازی هه‌نه‌فیدا، شه‌یخ (القلیسوی)، له‌ریزازی شافعییدا، شه‌یخ (عبدالله بن الشیخ حین)، له‌ریزازی هه‌نه‌له‌یدا، شه‌یخ (خالد بن أحمد) له‌ریزازی مالیکییدا. که‌ هه‌ممووان هه‌خت له‌سه‌ر هه‌مان به‌ریار ده‌کهنه‌وه‌، تێمه‌ش بۆ ته‌وه‌ی باسه‌که‌مان زیاتر درێز نه‌بێته‌وه‌ ته‌نه‌یا ناوه‌کانیانمان هه‌تانا.

وه‌ ده‌بێت له‌وه‌ش به‌ ناگه‌ین که‌ ته‌وه‌ که‌سه‌نی خواردنی بۆنداری وه‌که‌ پیاو سه‌ر ده‌خۆن و خه‌لکی بیه‌زار ده‌کهن نا‌بیه‌ت هاتووچۆی مرگه‌وت بکهن و تێکه‌سه‌لی خه‌لکانی ته‌ری بکه‌ن، ته‌مه‌ له‌کاتێکدا به‌ته‌وه‌ خواردانه‌ هیچ رێگرێه‌کیان لێنه‌کراوه‌ خواردنیکی سه‌روستی و هه‌لان، ته‌می که‌واته‌ حه‌سکی ته‌وه‌ خواردنه‌ چی بیه‌ت که‌ ناهه‌ری و ناسروستی بیه‌ت وه‌که‌ جگهره‌؟! بێگومان ته‌وه‌ ده‌بێت زیاتر خۆمانی لێ به‌پارێژین، و زیاتر خۆمان له‌ کۆزو شوینه‌ کوشته‌کان به‌دوور بگرین، بۆ ته‌وه‌ی خه‌لکانی ته‌ری بپارێژێته‌وه‌ نه‌که‌ین.

ته‌وه‌ی مامه‌ته‌وه‌ باسی بکه‌ین زیانه‌ ناووری و ته‌ندروستییه‌کانی ته‌م دیارده‌یه‌یه‌ (جگهره‌کیشان)، که‌ بێگومان هه‌ممه‌ کاریه‌گریه‌یه‌کی راسته‌وه‌خۆی هه‌ممه‌ له‌داواخه‌ستی روه‌تی ته‌ندروستی و ناووری، ولات توشی چهن‌دین قه‌یران ده‌کات، و ژینگه‌ پێس ده‌کات، هه‌یژی و ده‌گرتنی می‌شک

نێرگه‌له‌ و زیانه‌کانی نێرگه‌له‌

نێرگه‌له‌ کاریه‌گرایی خراپ بۆ سه‌ر مێشک هه‌یه‌
له‌کاتی سووتانی نێرگه‌له‌ یان جگهره‌ مادده‌یه‌که‌ ده‌ره‌دێت به‌گازیکای ژه‌ه‌راوی و شه‌یبه‌نجه‌هه‌ش ده‌گه‌رێت. هه‌ندێک له‌ مادده‌ن:

۱- کومارین: له‌فاسۆلیای (توئکا)، یان گه‌لای دره‌ختی زمانی ناسک ده‌ره‌ده‌هه‌یتریت که‌ تامیکی خۆشیان تیا دروست ده‌کات. پشکنیش بۆ ته‌م مادده‌یه‌ که‌راوه‌ ده‌ره‌گه‌توه‌ که‌ مادده‌یه‌کی ژه‌ه‌راهیه‌وه‌ جگهره‌ و ته‌ندامه‌ هه‌سته‌وه‌ره‌کان له‌کار ده‌خات.

۲- کاربامیل: له‌کاتی سووتانیدا مادده‌یه‌کی ته‌ر دروست ده‌کات پێشان ده‌گه‌رێت: (کانیکول)، ته‌مه‌ش به‌هه‌مان شه‌یبه‌نجه‌هه‌ش.

۳- ته‌وتن: (۱۵٪) نیکۆتینه‌، که‌ نیکۆتینیش ته‌م زیانانه‌ی هه‌یه‌:

+ هۆکاری هۆگره‌وه‌وه‌، هۆزه‌کی ناتوینت به‌ناسانی وازی لێ به‌یه‌تیت.

+ کاریه‌گری خراپ بۆ سه‌ر مێشک هه‌یه‌.

+ چالاکیه‌ی هه‌ندێک له‌ هۆرمه‌نه‌کان زیاد ده‌کات.

+ ده‌بێته‌ هۆی پووکانه‌وه‌ی ده‌ماره‌ ورده‌کان.

۴- قه‌ه‌ران: هۆکاری هه‌ندێک له‌ته‌خۆشییه‌ شه‌یبه‌نجه‌هه‌ش‌ه‌که‌ وه‌که‌:

که‌مه‌ده‌کاته‌وه‌، توانای پاراستنی نه‌ه‌تیسه‌ که‌مه‌ ده‌کاته‌وه‌، ده‌بێته‌ هۆی دروستبوونی ربه‌وه‌ شێره‌نجه‌ی گه‌ده‌وه‌ سیه‌و سوهرتێجک و میزه‌ل‌دان و لێوه‌ ده‌مه‌وه‌ گه‌روه‌وه‌ دروستبوونی دوازه‌ده‌گه‌ری، هه‌موکردنی بۆرێچه‌که‌کانی هه‌ناسه‌وه‌، دروست به‌سوونی جه‌لته‌ی ده‌ماره‌کان، قه‌وڵۆن و کۆکه‌، زوو توپه‌بوون، ده‌یان نه‌خۆشی کوشنده‌ی ته‌ر، تاوه‌کو سه‌ره‌نجام ته‌مه‌نی مرۆقه‌ بۆ ماوه‌ی (ده‌) ساڵ که‌مه‌ ده‌کاته‌وه‌، وه‌ ده‌ره‌گه‌رتنی زیانه‌کانی جگهره‌کیشان له‌سه‌ر ناهه‌رتان به‌ریزه‌یه‌کی چهرتو خه‌ستەر ده‌ره‌ده‌گه‌وت، چونکه‌ بونییه‌ جه‌سته‌ی ناهه‌رتان له‌پیاوران ناسکتره‌ به‌ سه‌روشت ناهه‌رتان له‌تیه‌فترن. جگهره‌کیشان سووری خۆین و بێ نوهری تیکه‌ده‌دات، به‌تایبه‌ت کاریه‌گره‌ سه‌لبییه‌کانی بۆ ناهه‌رتانی سکیر زیاتر و زۆتره‌وه‌، ده‌بێته‌ هۆی له‌بارچوون و لاوازی و که‌می کیشی کۆریه‌له‌وه‌ چهن‌دین کیشی ته‌ری ته‌ندروستی بۆ خۆی دایک و کۆریه‌له‌که‌یه‌تی.

سالانه‌ نێرگه‌ی (دوو ملیۆن نیس) که‌سه‌ له‌جیهاندا ده‌ینه‌ قوربانی ده‌ستی جگهره‌، واته‌ له‌ماوه‌ی (سیازده) چه‌رکه‌دا که‌سه‌کی به‌هۆی جگهره‌وه‌ گیان له‌ده‌ست ده‌دات، چونکه‌ بێگه‌ته‌ی جگهره‌ له‌ سه‌ی ماده‌ی سه‌ره‌کی مه‌ترسیدار دروست بووه‌، نه‌وانیش، ئۆکسیدی کاربۆن، نیکۆتین، ته‌وتن، که‌ هه‌رسێکیان ماددی کوشنده‌وه‌ جه‌رگه‌رن.

زیانه‌ ناوورییه‌کانی جگهره‌:
به‌هه‌مان شه‌یوه‌ زیانه‌ ناوورییه‌کانی زۆر له‌ناسه‌تیکی به‌رزداوه‌ سالانه‌ هه‌ممو جیهان (۱۰۰) ملیۆن دۆلار له‌سه‌ جگهره‌دا خه‌رجده‌کهن، که‌ ته‌مه‌ش به‌ریکی زۆری ژێرخانی ناووری ده‌هه‌وێنیت، که‌ ته‌مه‌ر بیه‌ت ته‌مه‌ بیه‌ر تێچوونه‌ له‌په‌رۆزه‌وه‌ کاری به‌سوودا خه‌رج بکێت ته‌وه‌ بێگومان گه‌لێک له‌کیشه‌وه‌ قه‌یرانه‌کانمان چاره‌سه‌ر ده‌بێت، وه‌ جگه‌ له‌مه‌ش ده‌بێت سالانه‌ ده‌ولت ده‌یان ملیۆن و زیاتر دایین بکات بۆ چاره‌سه‌ری ته‌وه‌ نه‌خۆشیانه‌ی که‌ به‌هۆی جگهره‌کیشانه‌وه‌ دروست ده‌بن و سه‌ره‌ه‌ل‌ده‌نه‌، وه‌ سالانه‌ له‌ هه‌ممو جیهاندا نێرگه‌ی (۲۵۰۰) ملیۆن دۆلار بۆ ریکلام و په‌رویاگه‌نده‌ی جگهره‌ سه‌ره‌ف ده‌گه‌رێت. ته‌مه‌ سه‌ره‌رای ته‌وه‌ی زیانیکی گه‌وره‌ له‌ به‌ره‌و پێشچوونی روه‌تی رۆشنیبه‌ری ده‌دات، دیاره‌ی هه‌ژاری و نه‌خۆشی ده‌ولت دووچاره‌ی قه‌یران ده‌کات، وه‌ سه‌ره‌رای ته‌وه‌ی له‌رووی به‌ره‌و ده‌هه‌یشه‌وه‌ جگهره‌کیشان مرۆقه‌ی جگهره‌کیشان به‌تاقاریکی خرایدا ده‌بات، به‌تایبه‌ت میتره‌ مندالان و گه‌نجان، تاکو به‌راوه‌یه‌که‌ شه‌رمیان نامیتیت و له‌کاتێکدا گه‌رفانیان به‌تال ده‌بێت له‌جگهره‌، ده‌ست بۆ هه‌ممو که‌سه‌یکی جگهره‌کیشان درێز ده‌کهن، و زۆر جاریش په‌نا ده‌به‌نه‌ به‌سه‌ر ته‌وه‌ی به‌هێ ناگاداری سه‌ره‌یه‌سه‌رتاره‌کانیان و به‌ریگه‌ی ناره‌وا خه‌رجی دایین بکهن بۆ به‌یه‌هه‌تانی ته‌وه‌ هه‌زه‌ نه‌گره‌یه‌یان.

وه‌ ته‌وه‌ی ماوه‌ی نیه‌گه‌رانییه‌ جگهره‌کیشان به‌ته‌نه‌ا خۆی قوربانی ده‌ستی ته‌م کاره‌ نییه‌، به‌له‌کو به‌شه‌یوه‌یه‌کی راسته‌وه‌خۆش

له‌کاتی سووتانیدا ده‌بێته‌ هۆی شه‌یبه‌نجه‌، له‌هه‌مان کاتدا بێ سووتان شه‌تیکی خۆش و سوورده‌خه‌ش.

۱۱- سووس: ته‌مه‌ش به‌هه‌مان شه‌یوه‌ له‌ جگهره‌ ته‌مه‌ریکیه‌که‌کاندا به‌کارده‌هه‌یتریت. سالانه‌ ته‌مه‌وه‌ یه‌که‌گرتوه‌کان نێرگه‌ی (۱۲) ملیۆن (پاوه‌ند) ته‌سه‌رخان ده‌کات بۆ به‌ره‌مه‌یه‌تانی ته‌م مادده‌یه‌ تاکو له‌ته‌وتندا به‌کاربه‌یه‌تێتی.

۱۲- ترشی جلیسه‌ر بلیسک: یه‌که‌یکه‌ له‌موشه‌ته‌قاتی سه‌وس، ته‌مه‌ مادده‌یه‌ش له‌کاتی سووتانیدا ده‌بێته‌ هۆی شه‌یبه‌نجه‌ یان پێکه‌یتانی مادده‌ی کوشنده‌ی ته‌ر که‌ (هایدرو کاربۆناته‌)، ته‌مه‌ش هۆکاری سه‌ره‌کییه‌ بۆ شه‌یبه‌نجه‌ی سی و میزه‌لان...

۱۳- شه‌ه‌رکه‌کان: له‌ ته‌مه‌وه‌ یه‌که‌گرتوه‌کاندا به‌ره‌م ده‌هه‌یتریت.

۱۴- مرگسات: ته‌وه‌ش ته‌م مادده‌ ناویانه‌ی له‌خۆ گرتوه‌:

أ. جلیسه‌رول: له‌کاتی سووتانیدا مادده‌ی (ته‌کرولین) دروست ده‌کات که‌ به‌به‌ریسه‌ له‌ خاپوور کردن و تیکه‌دانی کولکی ناره‌وه‌ی سیبه‌کان، کارده‌کات له‌بۆریه‌یه‌کانی هه‌راو، به‌هه‌مان جۆر هۆکاره‌ بۆ خراپکردن و هه‌موکردنی بۆرێچه‌که‌کانی ناس و سی و هه‌ل‌اسانیاو، هه‌تیره‌ش برده‌نی مادده‌ ژه‌ه‌راهیه‌یه‌کان بۆیان.

ب. جلیسولات، که‌ چهنده‌ مادده‌یه‌که‌ یاره‌مه‌تی هۆکاری دروستبوونی شه‌یبه‌نجه‌ ده‌ده‌ن ته‌مه‌رچی هه‌ولی زۆریش دراییت بۆ نه‌هه‌یتیشی ته‌م مادده‌ کوشنده‌نه‌، به‌لام ناتیه‌شتی بۆ سووتنا بووه‌ و ته‌وتاناره‌وه‌ نیه‌ت تاکه‌ی کۆیه‌وه‌ دیلی ته‌م

نازادی له نیوان ره هایو و زهوتکردندا

نه ی زانایانی ئیسلام دهست به په یامی خواوه بگرن

مه لا یونس باویانی

بهنندرتی و بگاته ناستی بپرتیزی و سوکایهتی و هیترش کردنه سهر پروژییه ناینیه کان -خودا جل جلاله، پیغمبران علیهم الصلات والسلام- ناینی که پروژانه زور به بیژاری و به شیوه کی نه خشنه بۆ کینشراو له مانشتی گۆشارو پروژانه کانی ههریمی کوردستان ههستو شعوری خه لکی کوردستانی پی بریندار ده کرتیت، که چی به دابگردنی نهم پرویهره زه لاله له پانتایی نازادی هیتشا قه ناعه تیان نه هاتوه، به لکو ده یانه وی نازادی له بهرامبهره کانیان زهوت بکهن و ته نهها وه لامدانسه وی زانایانی ناینیشیان پی قبول نییوه داواده کهن مینبهره کان دم کتوت بکرتیت، بهم پییهش بیت نازادی بۆ نهوان بی سنوره بۆ زانایانی ناینیش که له به چه داماو له قه فمف کراو!

لهم نیوهندهشدا هیچ مانایه که بۆ مافه کانی مرۆ و نازادی که سه کان نامینیتیهوه، جوړیک له چه ساندنوهه بیدادی و ماف پیشیل کردن سهره هلدادهات و نالوژی شه خولقینتی، به ممش تم دیوکراتی و نازادی و مافی مرۆ و دروشکه بریقسه دارو چه واهه کاره کانی نهوان ده کونه ژیر پرسیارهوه نهوه راستی بیت چه مکی نازادی به تم و مژادی ترین چه کم له میژوودا له قه لعم ده کرتیت، ههر له سه هتاوه ریگه راستی نه گرتووه نه هیتوانیوه پیناسه یه کی دروستی و

پرونی خۆی بکات، پیناسه یه که بری شکی و مایه ی ره زامهندی هه مووان بیت، بهم هۆیه شهوه ریگه که پرسیوه له ناسته نگر به ریبه ست، له ده ره نجامی نه مه شدا چه مکی ناوبراو له ناو تۆقیانوسی هیزه کانی نیوکومه ل ونبوره ههر لایه نه وه پیناسه یه کی جیاواز له وانی تری پییه بۆ نهم چه مکه، به پیی مهرانو خواسته کان پیناس ده کرتیت، لهم نیوهنده جه نجالو نالوزه شدا، جار یکیان نازادو ده یان جار به کۆیله ده کرتیت، بۆ وینه:

هه ندیک پینان وایه که نازادی خۆی له ده ست به دراریو پچراندنی هه موو جوړه په یوه ستیبه ناینی و به ها نه خلایق و کومه لایه تیه کان، ته نه انت مرۆ قایه تیه کان ده بی نیته وه له لایه ن ههوادارانی شهوه به راقی ترین جزوی نازادی نه ژمار ده کرتیت.

هاوکات هه ندیک تر پینان وایه پروژا وای نه مرۆ ((پیاره نه خۆشه که یه)) رووه مهرگ هه نگا و ده نیست و نازادیه که شسی ناویکی خه له تینه ره بۆ کومه لیک نه خۆشی که یه کیکیان ((خۆپه رستی)) یه بۆ یه له ویلایه ته یه کگرتوه کانی نه مریکا له چه ند ساله ی دووایدا بزوتنه وه یه کی به هیز سه ری هه لداوه، کار ده کات له پینانو ناشت کردنه وه کومه لگه ی نه مریکی به به ها روحی و نه خلایقه کان و گه راندنه وه یان بۆ نیو کایه کانی ژیان.

هیچ سه ریان لیته رناکات و، به لکو رۆژی سک وشه یه کی شسی له سه ر نه خۆیندۆته وه، مه گه ر ته نهها بۆ نه وه نه بی که نه لاین: مامۆستا له کاروانی زانستی دابراوه!

یان بۆ وه ده ست هیتانی ناویانگو شوهره، له ژیر ناوی ئیسلام و به ناوی دینه وه!

لهم زه مانه سه ربه ده، زاناو بانگ خۆی ناینی و اهه ن: که راسته وخۆ له سه ر که ناله کانی راگه یانندی بینهرا و بیسترا و ناسمانی و لۆکالی، ههر پرسیاریکیان لیته کرتیت و، بۆ ههر بابته تک بانگ بکرتین، (سه ربازی، سیاسی، ناشتی، شه ر، ناوبری، بازرگانی، بانک، بۆرسه، په یوه ندی نیوه ده لسه تی، گرگان، بومه له ره زه، به ربوومی کشتوکالی، گرانی، بیکاری، میژوو، جوگرافیا، پزیشکی، زانستی ده رونا سسی و کومه لایه تی، فه لسه فه، دا هیتان و نیبداع، کیمیا، فیزیا، ... هتد) قسوری ناگه ن و، گرنگ نه وه یه لای نهوان که ده ر بکهن و، باس بکرتین و، بی هیچ دوو دلنه که هه مو وه لامیک ده ده نه وه، واده زانن شافیعی و بوخاری و نیین سینا و نیین خه لدون و مته نه بی و غه زالی و شه کسپیر خۆیان و، نیتر شتیک نه ماوه که نه یزانن، بی نه وه ی هه ست بکهن که هه لیه کی زور گه وره ده کهن که وا بیر ده کهنه وه، چونکه نه مه کاری نهوان نیه.

عافض قرنی

ته سل وایه که زاناو بانگ خۆی ناینی پروژی ئیسلام، له یه کتا په رستی راسته قینه و نیشاندان و رۆشکردنه وه ریگه ی خه لکی بۆ رۆژی قیامه ت و، ناراسته کردنیان بۆ کاری چاکه و خیری دنیسا، له سه ر راره و و شار یکته کی په یامبهران بن (سه لامی خۆی گه وره یان لیته ت). چونکه نه گه ر هاتو زاناو بانگ خۆی پشتی لهم راره وه پیرزه کردو، له سه رتی زانستی ته خه سوسی و تاییه تمه ندوه بانگی خه لک بکات بۆ ناینی خوا، نه وه هه لیه کی گه وره ده کات.

به داخه وه، له سه ره ده می نیستاماندا زوریک له بانگ خۆزان پشتیان له فیه و تینگه یشتنی قورن و فهرموده کانی پیغه مبه ر کردوه (درودی خۆی له سه ر بیت) و، ناگایان له باس و بابته تی عه قیده و نه خلایق په روه ره نه ماوه.

له وتارو کۆرو مینبهره کانه وه، باس له چه نه تی ریگه خستی کات و، هونه ری چه نه تی هه لسو کت له گه ل یه کتری و، ریگه کانی ده ست خستی هاوریته تی و، په یوه ندی کومه لایه تی و، سیاسی و، هونه ری و تار بیژی و، شیوه کاری و، خۆشه ویستی ده کهن. نه مه و و تیرای نه وه ی که هه موو باس و بابته نه ی باسکران، که سانی تاییه ت به خۆی هیه. له وه یش سه ریرته وه یه که (له سایه ی تم زانایانه وه) نیستا به ناوی ناینه وه خول و راهیتان بۆ نهم بو ارانه ده کرتیه وه، به ناوی په ر پیندان و که شه پیدانی به ره ی مرۆیی، بی نه وه ی له ناو تم و تارو خولانه ته نه انت باسی نایه تیک یان فهرموده یه ک بکهن!

به لئی، گومان له وه دا نییه که ئیسلام ناینی دین و دنیایه و، هه موو کونج و که له به ریکی ژیانیشی گرتوته وه، به لام بۆ تم بو ارانه که سانی تاییه تمه ند هیه، که ژیان خۆی لهم پیناره دا داناه و خۆیندویسه تی و ده خویته ی، وه ک: نه ندازیاری و، پزیشکی و، سه ربازی و، کشتوکالی و، هیتر...

بۆچی زانی ناینی ده بی پشت له نایه ت و فهرموده بکات و، باس له لایه ن و بو ار زانستی دیکه بکات که

نازادی بیروا ده لیت: بی گومان نازادی ناینه کان زور له میژ نییه، که په یدا بووه، چونکه میژوی جیهان به گشتی میژوی رق و قینه ی ناینه نه و رق و قینه ی له پیش نازادی سه ری هه لداوه و په ری سه ندوه.

نه گه ر قسه که سیکی او که سایه تیه کی وه ک پیغه مبه ر به ارورد بکهن ده بیسن، که ئیسلام چه نه ده ریزی له نازادی و سننگراوانی و لیبوردی گرتوه، بۆ یه پیوسته هه موومان شه ره زایی ته و او له به ری نه و لیبوردیسه وه هه بی تا بتوانین ته عا مولیک جانی پی بکهن له گه ل خۆمان و شته کان و ده ور به ره مان.

لیبوردن و سینگراوانی له ئیسلامدا

چهنده گه وره و پیرزه، یه کیکی وه ک (جول سیمون) له کتابه که ی به ناوی

کومه لگه یه کی تۆکمه و ریگه و پیک دابریژی تا هه موو خه لکی له سایه وه بتوانن گوزهرانیکی نیجایی بۆ خۆیان دروست بکهن، بۆ یه ش شه ریعه تی نه و پیغه مبه ره ریگ وه ک نه و خانوره وایه که ته و او بووه ژیان تییدا ده گوزهری، هه ره وک پیغه مبه ره له فهرموده یه کی دا ده فهرموی، من له ناو پیغه مبه ران وه ک نمونه ی خشتیکه بۆ خانویک که پیوستی پیی هیه بۆ ته و او بوون، ههر کات خسته که داندره نه وه خانوره که ته و او ده بی، که واته پیغه مبه ری ئیمه ته و او که ری په یامی سه رجه م پیغه مبه رانه و شمولیه تی ته و اویشی هیه.

له هه موو هه لسو که وت و ژیان پیغه مبه ره و ته نه انت له چه ندین ده قنی قورنیشدا لیبوردی ئیسلام به دیار ده که وی بۆ نه وه ی موسلمانان هه میشه به و هه ستوه ته عا مول له گه ل یه ک بکهن، بۆ یه ته نه انت زور لیکردن و به زور سه پانندی هیچ شتیک له ئیسلام شتیک باش و په سند نییه، له قورنیش دان به و راستیه نراوه، که زور لیکردن نیه، هه ره وک خۆی گه وره ده فهرموی: (لا إكراه فی الدین)، بۆ یه نه وانه ی ره خنه له ئیسلام ده گرن لئی حالی نین و ناشزان نه و ئیسلامه

صابر محمد چومباروکی

هه ندی له خه لکی نیستا ئیسلام به وه تۆمه تبار ده کهن ناینیکی ده مگارگیره و، دژی ریژرداری و سه ره خۆی مرۆقه کانه، ناینی زوری لیکردنه به سه ر بیرو و هۆشدا، ناینیکه به ریبه ست له به ره ده م پیشکه و تن و هۆکاریکی به هیزی دو اکه و تنه.

وا گومان ده بن هۆی بی هیزی موسلمانان له م سه ره ده می نه مرۆدا ته نهها دینه که یانه، بی ناگان له وه ی کاتیک موسلمانان له وه په ری شکۆ و ده سه لات بوون نه و کاته به و، که به وه په ری براره وه ده ستیان به دینه که یانه وه گرتبوو پینامیه کانیان به کرده یی جینه جی ده کرد.

نهم جوړه خه لکانه بی ناگان له وه ی نهم بی هیزی نیستای موسلمانان سزایه کی خوییه به رامبه ر به لادان ناینی له فرمانه کان و لادن له ریگای راستی و به نامه و په یامی خودا، که بۆ دیاری کردبوون.

"نازانم" نه و وشه جوانه ی له سه ر زاری زانایان توراوه

م. عه لی محمده د هیرویی

پله ی به رزه د بیته وه، چونکه یه که م: فتوی هه لیه نه داوه، به هۆی فتوا که ی خه لکی توشی گونا ه نه کردوه. دووه میش: ملی خۆ به زلانی و، ته که به ربوری شکاندوه و، وانه یه کی په روه ره ده ی فیسی نه سی کردوه، ههر بۆ یه نیسامی عه لی ده فهرموی: (باکسی نه زان و نه شه ره زایی عه یب نه بی، که شتیک نه یزان و، پرسیاری ده رباره بکات، وه زاناش له وه شه رم نه کار، ته ریق نه بیته وه، که له شتیک پرسیاریان لیکردو نه یزان، بلئی: (خواد هیزانی).

بۆ نه وه ی تم راهیتانه فیزی نه فسمان بکهن با نهم دوو نمونه بکهن به پیته نگ:

۱- عن خالد بن اسلم قال سأل اعرابی ابن عمر أترث العمة؟ فقال ابن عمر لا أدري؛ فقال أنت ابن عمر ولاندری؟ وقال مرة أخرى أنت لاتدر ولاندری؟ قال نعم إذهب إلى العلماء بالمدينة فسلهم... فلما أدر قبل ابن عمر يديه فقال: نعم ماقال أبو عبد الرحمن يسأل عما لا يدري فقال لا أدري). واته خالدی کوری نه سلهم ده فهرموی: ده شته کیه ک پرسیاری له نیین عومه ر کرد: نایا پور میرات ده گری؟ نیین عومه ر فهرموی: نازام. ده شته کیه که فهرموی: تۆ عه بدولای کوری عومه ری و، ده شلی: نازام، دواتر وتی: تۆ نازانی و، ئیمه ش نازانین. عه بدولای فهرموی: پرۆ پرسیار له زانایانی مه دینه بکه. کاتیک کارا رۆیش، عه بدولای ده سته کانی خۆی ماچ کردو، فهرموی: با شترین شت نه وه بو، که پرسیارم ده رباره ی شتیک لیکر، که نازام و، تم: نازام.

۲- (سأل رجل مالكا عن مسألة فقال

لا أحسنها فقال الرجل إنى ضربت إلیك كذا وكذا لأسألك عنها، فقال له مالک: فإذا رجعت إلی مکانک وموضع فأخبرهم إنى قلت لا أحسنها).

واته: پیادیک پرسیاری له پیته و ما لیک کرد، ده رباره ی بابته تک پیته و ما لیک فهرموی: باش نایام، کارا وتی: نه ونده و نه ونده ریگام بریوه تا که یه شتومه لای تۆ، تۆش ده لئی: نازام! پیته و ما لیک فهرموی: که گه رایتوه بۆ جیگا و شتینی خۆت پینان بلئی: مالیک گوتیه تی: نازام.

لیره دا پیته و ما عه بدولای پیته و ما لیک نه وه مان فیزه که م، که زانست و زانایاری بۆ خۆده ر خست نییه، به لکو بۆ گه یانندی دینی خۆی گه وره یه وه کو خۆی.

له کۆتاییدا ده لیم: خۆزگه نه و زانا به ری زانه ی له به رنامه یه کی راسته وخۆ میوانداری ده کرین یاخود کۆرو سیمیناریان بۆ ده به ستری، جار یک له جیاتی وه لامی هه ل، بیانگوتبا: نازام، یاخود دواتر وه لام ده ده مه وه.

چالاکیه کانی لقی رانیه یه کیټی زانایان

چالاکیه کانی لقی شه قلاوه یه کیټی زانایان

چالاکیه کانی لقی کویه یه کیټی زانایان

راگه یاندنی لقی

پښتنياره کانی ناماده بوان دانیشته که کونډیایي هات. همر له هه مان رږو بهرزيان نارچهي ته قستمه و نارچهي سکتان هه مان دانیشتيان بږ هه مان مبهست نه جامدا خوشحالي ناماده بوان.

دوهم: همرودها بريارماندا به هارکاري ريڅخروي تواناسازي نافرهتان به موي همرکات بيټنه سگوره که مان ماموستايهک تاييهت بکين له گه لايان بږ بيټشکهش کړني وقار له بورانهي ده يانه ويټ.

سپټيم: بهرپرسی لقی به شداری کرد له ۲۰۱۱/۴/۲۷

راگه یاندنی لقی شه قلاوه:

* سمر له به یانی رږو دوو شه ممه ۲۰۱۱/۴/۲۵ ز لقی شه قلاوه یه کیټی زانایان نایینی نیسلای کوردستان به مبهستی کږبونوهی فراوانی ناسایی مانگانه له باره گای لقی به ناماده بونی بهرپرس و کارگیزانی لقی و بهرپرسی نارچه کان کږبونوهی ده لشاری هملیر کرد.

* رږو پینچ ششمه ۲۰۱۱/۴/۲۸ شاندیکی لقی شه قلاوه یه کیټی زانایانی نایینی نیسلای کوردستان به سه رږو کایه ماموستا مهلا تحسین خوشناو بهرپرسی لقی و، نه نامدهی همر یهک له بهرزيان ماموستا مهلا عوسمانو، ماموستا مهلا سلاحدین کارگیزانی لقی، ماموستا مهلا سلیمان به مبهستی به دوا داجوروزو له نزیکه و ناگادار بون له کارو چالاکیه کانی نارچه که، گویگرتن له پار سه رنج و پشنياره کانیان سهردانی نارچهي پيرمامی یه کیټی زانایان کرد.

شایه نی باسه له لایه بهرپرس و کارگیزانی نارچه که به گهرمی پشنياران لیکراو، سهردانه که بووه مایه خوشحالی بهرپرسو نه نامدهی نارچهي ناوبراو.

* لسه رږو ۲۰۱۱/۴/۲۸ نارچهي شه قلاوه یه کیټی زانایان به سه رږو کایه بهرپرسی نارچه و چهند ماموستایهک سهردانی بهرږو کاک دلشاد میران بهرږو بهر می ناسایی شه قلاوه یان کرد، له سهردانه دا باسی رږو گرنگی بریانی ناسایی و رږو ماموستایان به تیرو ته ملی باسکران.

راگه یاندنی لقی کویه:

* لقه که مان چهند چالاکیه کی نه جامدا: یه که: سمر له بیانی رږو شه ممه بهروری ۲۰۱۱/۴/۱۰ کږبونوهی فراوانی لقی نه جامدا به ناماده بونی کارگیزان و بهرپرس نارچه کان و نه نامدهی تر سهردانی کږبونوهی که بهرږو بهرپرسی لقی ناماژهی کرد به رږو زانیان و یه کیټی زانایان و به تاييهتی رږو زانیان لسم باردوخه نیستای همریم چوڼ مامه له بکین له گه ل خوندنوهی نه م بهیامی مهکتبه ته نفیزی که بږ سرجم لقه کانی نارد بو له دوا دانیشته که به راو

چالاکیه کانی لقی پشده یه کیټی زانایان

راگه یاندنی لقی:

* رږو چوار ششمه ۲۰۱۱/۴/۲۷ له باره گای لقی کږبونوهی و تارږږه کانی شه قلاوه یان نه جامدا، نهری شایه نی باسه لسم کږبونوهی به دا باسان لهوه کرد که له هواتاری نهم هفتبه دا باس له رږو زنی کارو کریکار له روانگی نیسلایه موه بکین و خهک به گشتی و کریکاران به تاييهتی لجنالی بکین که چوڼ نیسلان فرمان به نیشوکار نه کات و چوڼ رږو کږکاری گرتووه و چهندین نسیات و فرمورده هه مبه لهو باره و بهرږو و دکو:

۱- له نزیکه ی ۳۵۶ نایه تندا موشقتقانه کانی (عمل) هاتوره وه له ۳۰ شویتندا موشقتقانی (سمی) هاتوره و دکو خوی گوره ده فرموی: (وان لیس لاتانسان الا ماسعی، وان مسعیه سو فی ری).

ب- و پیته مبهری خوشه ویستمان (د.خ) تزهی له گه گریکارکی ده ست روشاو کردو فرموی (ان هذ ید یحیا الله روسله) نهمه دهستی که خواو پیته مبهری خوا خوشی ده ویست، وه چهند تیپینی به کی تریش له سمر بارودخ باس کرا.

* رږو ۲۰۱۱/۴/۲۷ خوندنگی نایینی پشده فیستیقایکی بږ فرموده کانی پیته مبهری خوشه ویستمان (د.خ) سازکرد له قه لادزی له هولی (فق احمدی داره شانه) به سه رپرسی وزارت ته نوقاف. سرجم زانایانی دقه رده کو دامودرگا حکومی و حیزبی و چهند نشرافو پیوا ماقولیک بانگ بیشت کرابون. شاندیکی

چالاکیه کانی لقی گهرمیانی یه کیټی زانایان

دانا مهلا حه مبه مین - گهرمیان:

* رږو چوار ششمه ۲۰۱۱/۴/۲۷ شاندیکی لقی گهرمیانی یه کیټی زانایانی نایینی نیسلای کوردستان که یه کتبه توبو له بهرزيان ماموستا مهلا حه مبه مین که لاری نه نامدهی مهکتبه ته نفیزی و لیپرساری لقی و بهرزيان ماموستا مهلا تیردیس ژاله یی و ماموستا مهلا موجه مده حه مبه مین کارگیزانی لقی سهردانی ماموستا مهلا (فهرج محمد فهرج) پیش نویزو و تارخوینی مزگهوتی ته قویان کرد له شاری که لار به مبهستی به خیریتنه نهری له سه فری زیارتهی مالی خوا. لهو سهردانه دا پاش همران پرسین و بهرږو هیتانه و ماموستا داویان له خوی گهره کرد که زیارتهی ماموستا مهلا بیت... له بهر امبه ریشدا ماموستا مهلا فهرج خوشحالی خوی بږ نهو به سه رږو نهری شاندی لقی دهری.

* سمر له بیانی رږو پینچ ششمه ۲۰۱۱/۴/۲۸ به سه رپرسی لقی و بهرپرسی نارچه کان لقی و بهرپرسی گهرمیانی یه کیټی زانایانی نایینی نیسلای کوردستان کږبونوهی ناسایی فراوانی خوی له باره گای لقی نه جامدا. له پاش سوپاس و ستایشی خوی گهره درود بسو کیسانی پیته مبه (د.خ) کږبونوهی که به توهی بهرپرسی لقی دهستی پیکرد. له وت کانی بهرپرسی لقی ناماژهی به دڅی نه مومونی ههریمی کوردستان کردو، پیوستی پاراستنی نه مومونه که یه زهررت و هسف کردو، سوپاسی سرجم زانایانی نایینی سنوره که ی کرد له توهوی پشنياره کاندای ماموستایانی سه رپرسو بیلا بیلانه رږو لقی ناشستی و نیسلایان گیزاره، وه یه کیټی زانایانیش توانویتهی دا کوی که رتی راسته قینهی زانایانی نایینی بیت، له هه مومو سنوره کاندای.

ههرودها کږبونوهی که جهختی لهوه کردوه که پیوسته دهستی بهرږو بهرانی لقی و نارچه کان په یو ندهی که تۆکمو باشیان هه بیت له گه ل زانایانی نایینی سنوره کانیاندا.

پاشانیش سه وردهی راویچوون و پشنياره کان تاووتوی کران.

لقی چه مچه مالی یه کیټی زانایان به هاره گه شتی که بږ زانایانی نایینی سنوره که ریکده خات

لقی چه مچه مالی بون، که ماموستا شیخ بهالالدین به ناوی مهکتبه ته نفیزی به وه ته کی پشکهش کرد. نهری تیپینی ده کرا: لسم جوژه گه شتانه دا زانایان زیارتهی له یهک تیده گه و برایه تیان پته وتر ده بیت و گهره یی ریک خراوه کی خویان بږ دهر دکه و بیت خوشحال و به ختوره دهبین.

چیگی ناماژه بږ کردنه تاکو تیستا له شش به هاری سالانی را بردودا لقی چه مچه مالی شش به هاره گه شتی ساز کرده بږ زانایانی نایینی سنوره که له نایینه دشا زیارتهی به ده مبه موه ده بیت که به پشنياره کی خوی گهره و هورل ددات خزمتهی زیارتيان بیټشکهش بکات.

لهو باره یه وه یه کیټی له زانایانی به ته من ماموستا تاهیر ته و ده کالی وتی: (سه رپرسی خوش و پسر بهر دکت بوو یه کږی زانایانی نایینی تیدا دهر که وت و جوانترین خزمتهی بیټشکهش به زانایانی ناماده بوو کرا).

راگه یاندنی لقی:

لقیمشان که پیکهتابو له بهرپرسی لقی کارگیزان لیژنه فتواو لیپرساری نارچهي قه لادزی زانایان به شداری کرد. و چهندین وتاری تندا بیټشکهش کراو لیپرساری لقیمشان به وتاریک به شداری کرد، که تیدا پاش ده سخته لستای ناماده کار چهند نایته و فرموده یه تیا به که ناماژ بهرږو بهرپرسی لقی کورنای و سونهت نه کات که سرچاوه ی یاسا و تشریحی نیسلایان (اجامه قیاس) لهرږو سیتو ره روشنایی نهم دوا نهره سرچاوهی گرتووه. و ناماژهی بهرږو که پیوسته گه گه کافان دانه کهون له کاروانی ده له تان بږ بهر کړنی قورنای و سونهت. ههرودها باسی ته وهی کرد که بونی مبه مچه ت و یهک فتواو - به ته نسیق له گه ل زانایان وزارت ته نوقاف- کارکی پیوسته بږ یه کږی که له گه مان وه مبه مبه زانا پایه بهرزه کان پشنياره کافان بکومین که نهران زوره ی باسی له قورنای و سونهت حال بون پاش ته قواو مانده بوونویکی زور یاساکان و شه ربه تیان هه لئنجاره. بویه همر که سیت (موجه هید) نه بیت و نه زانیت ناچار نه بیت که شویتنه و ته بیت.

نهری شایه نی باسه نهری که زیارتهی فیستیقایکی له رازاننده نهره بوو که (شه هادی فخری) درایه ۱۶ ماموستای به ته منی دقه رده که مان که نزیکی نیوسده زینانی خویان ته رخان کردوه بږ خزمتهی نیسلان و گه له کانی و نیستاش بهر ده وامن.

لقی شاره زوری یه کیټی زانایان پشکداری له ناشته وایی دوو بنه ماله دهکات

رږو چوار ششمه ۲۰۱۱/۴/۲۷ به سه رپرسی راسته و خوی لقی شاره زور به ناماده بونی کارگیزانی لقی و بسونی جه ماره یکی زور له قه زای شاره زور و قانیمقامی شاره زور و بهرپرسی حیزبی و حوسکی ناشته وایی نیوان بنه ماله (حاجی محمد کویخا فهرج) به لی هیژی و بنه ماله خوی خوشحالی و خوی هه مبه موه (حهمه فهرج حهمه مراد) له هه شرفتی جوجانی بهرږو دهو. سوپاس بږ خوا زور به سه رږو توبوی کونای هات.

سه نتهری تواناسازی نافرهتان کوریک بږ بهرپرسی نارچهي خه لیفانی یه کیټی زانایان ده به ستیت

مرؤقایه تیدا. ههرودها باسی له چه مکه پیرزه کانی نیسلای کردو رږو نافرهتی له ناو بازنده نیسلان بهر مند باس کردو به پایه خه وه گهره یی و گرنگی نافرهتی بږ ناماده بوان زور نکرده که بووه مایه خوشحالی ناماده بوان. شایه نی باسه کونای کوره که به چندن تیپینی و پشنياری جوان دوه مهنه کرا.

جوله که نیشته جیکراوه کانی فه له ستین ناگر... پ

که جامی په نجره کانیان شکاندوه، نینجا به زنیان پیدا کردوه، ناگریان تیبه دروه.

جیبی باسه ماوه ماوه جوله که کانی تیرانیلی هه لده کورته سهر مزگهوت و شویتنه پیرزه کانی موسلمانان له فله ستین، سوکایه تیان پیده که نو، ناگریان تیبه رده دن، نه وه ش پیچه وانهی نهو نازادی راده برینهی، که ده لته جوله که بانگه شمی بږ ده کات، چونکه تاکو نیستا لیپیچینه و ده کو پیوستی نه کردوه، نهوه سه رباری نهری به ناهق جوله که کان لهو شویتانه نیشته چی کران.

نیرگه له و زیانه کانی... پ

دیو زمه خنکینه ره بین و خومان بکهینه قوربانی له پیتاویدا؟! ۱۵- نهو گازهی له زوری خنکان (اعدام) دا به کاره هیترت لهو گازهی که له دیو زمه یه دهر ده چیت. نیتر نایا نهم دوو که له هه لده مژیت یان دهر خورادی بدریت ههره کو هی جگهره، هه مان زینای ده بیت یان زیارته؟! یابانیه کان لیکوئینه موبان له سهر (۱۲) هه زار نافرهت کرد که خویان جگهره یان نیرگه لیان نه ده دیکشا، به لاهم هوسه یان که سیتیکی نزیکان دیان کیشا، سه رجم گه شتانه نهو نه جامه کی که نهری توشبوونیان به نه خوشی شتیره نه سنی قانی نه وانه یه که هوسه رده کانیان نایکیشن. که واته همر خویان له ناو نهم لیشاری ژهرده نازین، به لکو هوسه رده مندالو نزیکانیشیان پاکیشاره و نه وانیشتیان هم خویان نوقمی ژهره و درده و بهلا کردوه!

هه ندیک له زیانه کانی نیرگه له ریک خراوی ته ندروستی جیهانی ده لیت: (نهو نیکوتینه کی که له تنها نیرگه یه که وه دکیشرت، بهرامبه ر به کیشانی یهک پاکت جگهره).

<p>ناونیشان</p> <p>هولیر - شه قامی شه ست مهتری سیرانی ریگای موس - باره گای مهکتبه ته نفیزی یه کیټی زانایان</p>	<p>ستافی کار</p> <p>طیب زیارتهی نه مبرعه بدولسه تار طه شمس الدین</p>	<p>بهرږو بهر نووسین</p> <p>عه بدوللا شیرکاوه یی ۰۷۵۰ ۴۶۳ ۲۷۱۵</p> <p>Sherkaway۸۲@gmail.com</p>	<p>سه رنووسه ر</p> <p>جه عفره گوانی ۰۷۵۰ ۴۵۲ ۲۳۰۵</p> <p>cefergwani@gmail.com</p>	<p>خواهونی نیمتیاز</p> <p>مهلا عه بدوللا مهلا سعید amalazada@gmail.com</p>
---	---	---	--	---